

Ocena poziomu azotanów i wskaźników eutrofizacji w rzekach województwa podkarpackiego badanych w 2005 roku

Podstawa prawna oceny: rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 grudnia 2002 roku w sprawie kryteriów wyznaczania wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych (Dz.U.2002.241.2093).

Analiza stanu wód Polski wykonana w 2003 roku wykazała, że na obszarze Regionu Wodnego Górnej Wisły, administrowanym przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie, obejmującym także obszar województwa podkarpackiego, wody nie są zagrożone zanieczyszczeniem azotanami w świetle wymagań Dyrektywy Azotanowej i nie ma potrzeby wyznaczania obszarów szczególnie narażonych na zanieczyszczenie.

Za wody wrażliwe na zanieczyszczenie związkami azotu z działalności rolniczej uznaje się wody zanieczyszczone oraz zagrożone zanieczyszczeniem, jeśli nie podjęte zostaną działania ograniczające dopływ do tych wód azotanów lub innych związków mogących przekształcić się w azotany ze źródeł rolniczych. Jako wody zanieczyszczone określa się wody podziemne i powierzchniowe, a w szczególności wody służące do pozyskania wody do picia, w których stężenie azotanów przekracza 50 mgNO₃/l oraz wody powierzchniowe, wody w estuariach oraz morskie wody wewnętrzne i morza terytorialnego wykazujące eutrofizację, którą skutecznie można zwalczać poprzez ograniczenie dopływu związków azotu. Do wód zagrożonych zanieczyszczeniem zalicza się powyższe rodzaje wód, lecz o stężeniu azotanów w granicach 40-50 mg NO₃/l z tendencją wzrostową oraz wody wykazujące tendencję do eutrofizacji, którą można ograniczyć przez eliminację dopływu związków azotu.

W 2005 roku badania stężeń azotanów oraz wskaźników stosowanych do oceny stopnia eutrofizacji wykonano w 79 punktach pomiarowo-kontrolnych na 24 rzekach województwa podkarpackiego, objętych monitoringiem dla oceny ogólnej. Na podstawie wyników badań uzyskanych w 2004 roku, a w szczególności chlorofilu „a”, do sieci monitoringu pod kątem eutrofizacji, w których wykonano pełny cykl badań wszystkich wskaźników, włączono 29 punktów pomiarowo-kontrolnych.

Stężenia azotanów w badanych rzekach były bardzo niskie. Nie zidentyfikowano cieków, w którym stężenie azotanów przekroczyło wartość 40 mgNO₃/l. Jedynie 5% wyników azotanów osiągnęło wartości większe od 10 mgNO₃/l. Takie stężenia odnotowano, podobnie jak w roku 2004, na podkarpackim odcinku Wisły, w Trzebośnicy poniżej Sokołowa Małopolskiego oraz na ujściowym odcinku Wiaru.

Do oceny eutrofizacji wód w rzekach analizowane są średnie roczne stężenia związków azotu i fosforu oraz chlorofilu „a” w odniesieniu do wartości granicznych określonych w rozporządzeniu. Badania wykonane w 2005 roku wykazały, że graniczne wartości głównych wskaźników eutrofizacji zostały przekroczone w 9 punktach pomiarowo-kontrolnych (w 2004 roku – w 10 punktach), położonych w zasięgu oddziaływania ścieków komunalnych i przemysłowych. Przekroczenia dotyczyły głównie fosforu ogólnego oraz azotanów. W porównaniu do badań przeprowadzonych w 2004 roku stwierdzono w badanych wodach niższe stężenia wskaźników eutrofizacji.

Wartości stężeń azotanów i pozostałych wskaźników eutrofizacji w poszczególnych punktach pomiarowo-kontrolnych na rzekach badanych w 2005 roku zestawiono w tabeli.